

รายงานสรุปความรู้ที่ได้รับจากการประชุม
เรื่อง ประชุมปรึกษาหารือในความร่วมมือระหว่าง JICA และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องฯ
ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาชนลาว
วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒

นางสาวปริยารัตน์ ชัยลังกา ตำแหน่ง นักสำรวจดินปฏิบัติการ ได้รับอนุมัติ
ตัวบุคคลเข้าร่วมการประชุมปรึกษาหารือในความร่วมมือระหว่าง JICA และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการสำรวจ
รวบรวมข้อมูล (ระยะกลาง) การบริหารจัดการลุ่มน้ำและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำโขง ณ นครหลวงเวียงจันทน์
สปป.ลาว ในวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ โดย JICA เป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งหมด มีเนื้อหาสาระสำคัญจาก
การประชุม ดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission
Secretariat: MRCS) แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างรายงานฉบับกลาง (interim report) รวมทั้ง
เสนอแนวทางการแก้ไขปรับปรุงร่างรายงานฉบับดังกล่าว เนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการจัดทำแผนที่ลุ่ม
น้ำและการซ้อนทับแผนที่ด้วยภาพถ่ายดาวเทียม (LANDSAT scene) การใช้สัญลักษณ์ของแผนที่ ตัวอย่างต่างๆ
ขั้นตอนการดำเนินงาน การใช้แบบจำลอง การประเมินการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำ และแหล่ง
อ้างอิงข้อมูล

๒. การติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน จัดเตรียมแผนที่ป่าไม้ การแปรสภาพการใช้
ที่ดิน โดยทีมงาน JICA เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่ปกคลุมด้วยป่าไม้ (forest
cover area) ในเขตลุ่มน้ำโขงตอนล่างนั้นมีผลต่อการไหลของน้ำในแม่น้ำโขง โดยเปรียบเทียบจากประวัติการ
เปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่า และการไหลของน้ำในสถานีสังเกตการณ์หลักในเขตลุ่มน้ำโขงตอนล่าง นอกจากนี้
โรงไฟฟ้าพลังงานน้ำเขื่อน และฝาย ก็ยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการไหลของน้ำในลุ่มน้ำอีกด้วย อย่างไรก็ตาม
ทีมงาน JICA ยังคงต้องการศึกษาว่าการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในเขตลุ่มน้ำโขงมีผลต่อการไหลของน้ำ
หรือไม่ โดยยึดตามหลักวิทยาศาสตร์ ดังนั้นทางทีมงานศึกษาจึงอยากขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑) ข้อมูลระดับน้ำและข้อมูลการปล่อยน้ำที่สถานีอุทกวิทยาต่างๆในเขตลุ่มน้ำปี ๒๕๒๙-ปัจจุบัน

๒.๒) ข้อมูลปริมาณน้ำฝนและข้อมูลการระเหยของน้ำที่สถานีอุทกวิทยาต่างๆในเขตลุ่มน้ำปี
๒๕๒๙-ปัจจุบัน

๒.๓) ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเขื่อน ฝาย และโรงไฟฟ้าพลังน้ำ เช่น การก่อสร้าง ปีที่ก่อสร้าง
การกักเก็บ ปริมาณความจุ เป็นต้น

๓. การกำหนดจุดพื้นที่เสี่ยงและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่าของพื้นที่ในเขตลุ่มน้ำ
ทีมงาน JICA ใช้แบบจำลองกล่องเครื่องมือ MRC (MRC Tool Box) ในการวิเคราะห์การตัดไม้ทำลายป่า
(deforestation) บนเงื่อนไขของกำลังน้ำ (hydraulic conditions) เพื่อนำมาวิเคราะห์จุดพื้นที่เสี่ยง (hot spot)
จากนั้นทีมงานจะพิจารณาพื้นที่ป่าในอนาคต โดยมีทั้งอัตราการเพิ่มขึ้นและลดลงของพื้นที่ป่าไม้ รวมทั้ง
พิจารณาปัจจัยนโยบายการพัฒนาพื้นที่ป่าของแต่ละประเทศสมาชิก เพื่อกำหนดพื้นที่ป่าที่น่าจะเป็นไปได้ในอนาคต

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑) เนื่องจากทีมงาน JICA รวมพื้นที่ป่าปลูก (forest plantation) อยู่ในพื้นที่ป่าด้วย ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า หากมีการนำข้อมูลพื้นที่ป่าไปใช้ในการคำนวณมวลชีวภาพและปริมาณการกักเก็บ/ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอนาคต ควรมีการแยกพื้นที่ป่าปลูก เช่น ป่าสัก ป่ายูคาลิปตัส สวนยางพารา เป็นต้น ออกจากพื้นที่ป่าธรรมชาติ เนื่องจากป่าทั้งสองประเภทนั้นมีการจัดการที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการกักเก็บมวลชีวภาพและการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่คาดเคลื่อน

๒) เสนอแนะให้ทางทีมงานมีการจำแนกประเภทของป่าไม่อย่างชัดเจน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและหลากหลายในอนาคต รวมทั้งนำไปใส่ในแผนที่สิ่งปกคลุมที่ดิน (land cover maps)

๓) เนื่องจากการศึกษาวิจัยการไหลของน้ำ ในลุ่มน้ำแม่โขงมีความสำคัญกับประเทศ ข้าพเจ้าเห็นว่า หากทางทีมงาน JICA ต้องการขอความอนุเคราะห์ข้อมูลข้างต้นเพื่อประกอบในการศึกษาวิจัยให้ทางทีมงานไปติดต่อประสานงานที่แหล่งข้อมูลนั้นๆโดยตรง โดยผ่านกระบวนการและตามระเบียบของแหล่งข้อมูลนั้นๆ อย่างถูกต้อง

(นางสาวปรียารัตน์ ชัยลังกา : รายงานสรุป)